

7. Поллард А. Банковское право США / А. Поллард, Ж. Пассейк, К. Эллис, Ж. Дейли ; пер. с англ. Р. Жданкіна. – М. : Прогресс, 1998. – 768 с.
8. Габбард Р. Гроші, фінансова система та економіка / Р. Габбард ; пер. з англ. М. Кожевіна. – К. : КНЕУ, 2004. – 889 с.
9. Енциклопедія банківської справи України / за ред. В. Стельмаха. – К. : Молодь : Ін Юре, 2001. – 680 с.

Бугель Ю. В.

Чертковский учебно-научный институт предпринимательства и бизнеса
Тернопольского национального экономического университета

СЕКЬЮРИТИЗАЦИЯ БАНКОВСКИХ АКТИВОВ КАК ИНСТРУМЕНТ УПРАВЛЕНИЯ ПОРТФЕЛЬНЫМ КРЕДИТНЫМ РИСКОМ БАНКА

Резюме

Определена сущность и значение секьюритизации как перспективного способа управления портфельным кредитным риском коммерческих банков. Обоснованно проблемы внедрения в Украине эффективно функционирующих схем секьюритизации банковских кредитных портфелей. Предложены практические рекомендации по использованию данного метода минимизации кредитного риска в отечественной банковской практике.

Ключевые слова: секьюритизация, банковские активы, кредитный риск, кредитный портфель, финансовые посредники.

Bugel J. V.

Ternopil National Economic University
Chortkiv Educational Institute Entrepreneurship and Business

SECURITIZATION OF BANK ASSETS AS A MANAGEMENT TOOL OF PORTFOLIO CREDIT RISK OF THE BANK

Summary

The article defines the essence and importance of securitization as a promising way of managing portfolio credit risk of commercial banks. It grounded the problems of implementation in Ukraine effectively functioning schemes of securitization of bank loan portfolios. Practical recommendations for the use of this method of minimizing credit risk in domestic banking practice are given.

Key words: securitization of bank assets, credit risk, credit portfolio and financial intermediaries.

УДК 336.71(477)

Денис О. Б.

Львівський навчально-науковий інститут
Університету банківської справи

ЕВОЛЮЦІЯ РОЗВИТКУ КОНФЛІКТІВ ІНТЕРЕСІВ УЧАСНИКІВ КОРПОРАТИВНИХ ВІДНОСИН У БАНКАХ УКРАЇНИ

Досліджено еволюцію розвитку корпоративних відносин в банківських установах України. Виділено етапи формування корпоративних відносин та роль ключових учасників корпоративних відносин. Окреслено вплив кризи на розвиток конфліктів інтересів в банках.

Ключові слова: банк, корпоративні відносини, корпоративний конфлікт, банківська криза, регуляторна політика.

Постановка проблеми. Серед проблем розвитку банківського корпоративного сектору України, питання вирішення конфліктів інтересів учасників корпоративних відносин (акціонерів, менеджерів, клієнтів банків та регуляторів) посідають важливе місце. Це зумовлено тим, що необхідною умовою забезпечення фінансової стійкості банків є формування організаційної стійкості, яке забезпечується збалансуванням інтересів учасників корпоративних відносин в банках.

Досвід країн з розвинутою економікою показує, що, побудова ефективних механізмів збалансування інтересів учасників корпоративних відносин потребує їх відповідності моделі корпо-

ративних відносин у банках та етапу розвитку банківської системи.

З огляду на це, актуальність дослідження еволюції розвитку конфліктів інтересів учасників корпоративних відносин в банках України не викликає сумнівів.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Опрацювання наукових праць свідчить, що проблематика конфліктів інтересів учасників корпоративних відносин в банках привертала увагу багатьох дослідників, серед яких слід відзначити праці

П. Млберта, Дж. Макея, М. Хари, Лавена, Лівайна, П. Сайсанеллі, О. Костюка, Я. Головіної.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Водночас віддаючи належне напра-

цюванням науковців, слід зазначити, що ряд питань, зокрема етапи розвитку корпоративних відносин та еволюція розвитку конфліктів інтересів у банках, є висвітлені фрагментарно та потребують подальших досліджень.

Метою статті є дослідження еволюції розвитку конфліктів інтересів учасників корпоративних відносин в банках України

Виклад основного матеріалу дослідження. Дослідження процесів регулювання корпоративних конфліктів в банках України свідчать, що в еволюції банківського корпоративного сектору можна виділити три основні етапи під впливом яких виникли ключові учасники корпоративних відносин та сформувався характер їх взаємодії, що вплинув на розвиток та форми прояву корпоративних конфліктів (див. рис. 1).

Перший етап формування корпоративних відносин припадає на 1991–1999 р. Масове формування банківського корпоративного сектору в Україні розпочалося з Постанови Верховної Ради України

від 20 березня 1991 р. «Про порядок введення в дію Закону України «Про банки і банківську діяльність», в якій який передбачалося створення в Україні дворівневої банківської системи [1].

На той час банківську систему представляють колишні союзні (у 1991 р. в Україні працювало п'ять державних банків) та новостворені комерційні банки. Згодом всі державні банки були реорганізовані у акціонерні товариства. В подальшому, на відміну від промисловості, розвиток корпоративної власності в банках, відбувався не шляхом приватизації, а через створення нових комерційних банків. Так, 1992 та 1993 рр. ознаменувалися появою банків «нової хвилі» (перших українських банків ринкового типу) із залученням значного обсягу приватного капіталу, як великих («Аваль», «Інко», «Відродження», «Трансбанк») так і значної кількості дрібних «кишенькових» банків (Правекс-банк, Діамант-банк), які заробляли гроші лише за рахунок гіперінфляційних процесів в економіці [2].

Рис. 1. Етапи формування корпоративних відносин у банках та розвиток корпоративних конфліктів

Джерело: побудовано автором

Дані свідчать, що якщо в Україні станом на кінець 1991 р. було зареєстровано 76 банківських установ, 1992 р. – 133, то у 1995 р. році їх кількість становила вже 230. При цьому середній розмір статутного капіталу в розрахунку на один банк становив лише 3 759 грн (загалом по всьому банківському секторі сплачений статутний капітал склав всього 500 тис. грн (50 551 млн укр. крб) [3].

Ключовими учасниками банків «нової хвилі» виступали їх власники, які часто були і основними клієнтами. Це по суті виключало агентський конфлікт, оскільки концентрована структура власності дозволяла контролювати діяльність керівництва банків.

Зазначимо, що у 1992–1995 рр. основної своєї функції – акумулювання заощаджень та кредитування суб'єктів господарювання банки практично не виконували. Так, за період 1992–1996 рр. частка кредитів, наданих банками суб'єктам господарювання та фізичним особам не перевищувала 14,6%, а частка депозитів в пасивах банків була за розглянутий період менше 6%. При цьому обсяг кредитів, здійснених в економіку, був значно меншим від коштів, вкладених в ОВДП (1995–1999 рр.).

У 1994 р. почали проявлятися наслідки орієнтації діяльності банків виключно на потреби контролюючих акціонерів. Багато банків, основні джерела доходів яких складали валютні операції, вигідні внаслідок гіперінфляції через їх неготовність до централізованого управління та жорсткого контролю з боку центрального банку збанкрутували [2].

Хоча банкрутства банків не супроводжувалися гучними корпоративними конфліктами, оскільки частка сторонніх клієнтів в банках була незначною, зазначені банкрутства негативно вплинули на довіру населення до банківської системи в Україні. За оцінками фахівців перша криза зробила біднішими вкладників майже на 2,5 млрд грн [4].

Підсумовуючи результати аналізу формування корпоративних відносин в банках України та системи регулювання корпоративних конфліктів у 1989–1999 рр., можна зробити наступні узагальнення.

По суті, в Україні було створено формально акціонерні банки, функціонування яких які не відповідало принципам функціонування АТ. Із самого початку структура акціонерної власності в банках була висококонцентрованою та непрозорою. Власники банків використовували складні схеми опосередкованої участі в статутному капіталі. Фахівці НБУ зазначали, що в окремих випадках реальні власники виявлялися на 17 рівні опосередкованої схеми.

Ключовими учасниками корпоративних відносин в банках виступали контролюючі акціонери та підконтрольне їм правління. Вплив регуляторів на першому етапі формування корпоративних відносин був незначним. Вкладники та позичальники помітної ролі для банків не відігравали.

Масштабних корпоративних конфліктів теж не було, з огляду на обмежене коло учасників корпоративних відносин.

Другий етап формування корпоративних відносин в банках України припадає на 1999–2008 рр.

До ключових змін корпоративних відносин в банках на даному етапі належать: зміна регуляторної політики та ролі регуляторів в корпоративних відносинах; зміна структури власників банків; розширення кола зацікавлених осіб; фор-

мування ринку цінних паперів; поява рекомендаційних документів з питань корпоративних відносин в Україні.

Початок даного етапу (1999–2001 рр.) науковці характеризують як період модернізації банківської системи України, який розпочався із створення низки нових документів з питань банківського регулювання та нагляду.

Так, у 1999 р. було прийнято Закон України «Про Національний банк України», у якому вже чітко визначені функції та статус Національного банку та Закон України «Про банки та банківську діяльність», що наблизив законодавство України у відповідність до європейських стандартів.

З метою захисту інтересів вкладників банків було прийнято Закон України «Про Фонд гарантування вкладів фізичних осіб» від 20 вересня 2001 р., що визначав гарантії вкладникам у випадку банкрутства банків та відносини між Фондом та Національним банком України.

НБУ також прийняв ряд важливих документів щодо регулювання та аналізу банківської діяльності [5].

Стабілізація економіки країни та вдосконалення банківського регулювання і нагляду сприяли тому, що за період 1999–2008 рр. розпочався інтенсивний розвиток банківської системи України. Кількість діючих банків зросла із 153 у 2000 р. до 184 у 2008 р. Банки почали виконувати свою соціальну трансформаційну функцію акумулювання суспільних фінансових накопичень та спрямування їх на кредитування економіки [6]. Це розширило спектр учасників корпоративних відносин, про що свідчить динаміка кредитів та депозитів банків України за 1999–2008 рр. Лише у 1999 р. залучені банками кошти зросли майже у 1,5 рази порівняно з 1998 р., а у 2000 р. більше ніж у 2,5 рази порівняно з 1999 р. [3].

Динаміка зобов'язань банків України свідчить, що за досліджуваний період помітну роль починають відігравати вкладники банків, особливо фізичні особи. Структура коштів клієнтів показує, що якщо у 2000 р. кошти фізичних осіб склали 34%, то у 2008 р. їх частка зросла до 60% [3].

Якщо залучення коштів банками сформувало таку групу учасників корпоративних відносин в банках, як вкладники, то розвиток роздрібного кредитування фізичних осіб не тільки розширив коло клієнтів банків, а й підняв ризикованість банківської діяльності (через зростання частки незабезпечених кредитів). Динаміка та структура кредитування банками суб'єктів господарювання та фізичних осіб за період 2000–2008 рр. свідчить, що частка кредитів фізичних осіб в загальному обсязі кредитів за цей період зросла з 3,98% у 2000 р. до 33,94% у 2008 р. [3].

При цьому почав проявлятися дисбаланс у формуванні структури активів та пасивів – темпи приросту зобов'язань банків за період 1990–2008 рр. перевищували темпи приросту надання кредитів.

Другою важливою тенденцією даного періоду, що вплинула на формування структури акціонерів та корпоративних відносин став прихід іноземних інвесторів, для яких основним фактором привабливості національної банківської системи було отримання більш високого прибутку за умови прийнятого ризику.

Приплив іноземного капіталу в банківський сектор України відбувався швидкими темпами. Найбільш інтенсивними роками припливу були 2004–2008 рр. Так, якщо у 2001 р. в Україні нараховувалось 15 банків з іноземним капіталом,

зокрема 7 банків із 100-відсотковим іноземним капіталом. Станом на 1 січня 2006 р. серед найбільших 12 банків вже чотири з них контролювалися іноземними фінансовими групами а на 1 січня 2009 р. функціонувало 53 банків із іноземним капіталом, зокрема 17 банків із 100-відсотковим іноземним капіталом [3].

Прихід іноземного капіталу в Україну спричинив наступні два ефекти на розвиток корпоративних відносин в банках.

Перший ефект приходу іноземного капіталу пов'язаний з тим, що відбулася зміна структури власників банків. При цьому домінування власників українських банків певної країни — так як це сталося в Естонії, де понад 80% банківських активів контролюється шведськими холдингами, не спостерігалось.

Найбільш активними іноземними інвесторами капіталу у банківський сектор були російські фінансові установи, які за період 2004–2009 рр. придбали 10 українських банків, що приблизно складає четверту частину від усіх підписаних угод протягом цього періоду. Другим найбільш активним інвестором на українському банківському ринку були представники Австрії, що за період 2004–2009 рр. підписали 5 угод купівлі акцій українських банківських установ.

Загалом у 2008 р. Росія володіла 21% банківських активів в Україні, Австрія – 16%, Італія – 14%, Франція – 13%, Угорщина – 7%, Швеція – 6%, Німеччина – 5% [7].

Другий ефект від приходу іноземного капіталу полягав у вдосконаленні (хоча часто і формальному) механізмів корпоративного управління в банківському секторі, зумовленому тим, що іноземні інвестори, купуючи акції, приділяли увагу питанням корпоративного управління.

У зв'язку з підвищення інтересу учасників банківського ринку до купівлі-продажу банків регулятори активізували діяльність щодо вдосконалення корпоративних відносин. Основні акценти були спрямовані на прозорості та вдосконалення підходів до формування внутрішніх механізмів корпоративного управління АТ загалом та в банках зокрема.

23 лютого 2006 р. Верховною Радою України було прийнято Закон України «Про цінні папери та фондовий ринок», який подавав нормативні визначення ряду вагомих для обігу цінних паперів понять; запроваджував деякі нові правила щодо регулювання обігу цінних паперів; значно розширював коло положень, які регулюють розкриття інформації на фондовому ринку [1].

У грудні 2006 р. ДКЦПФР прийняла «Положення про розкриття інформації емітентами цінних паперів» та організувала роботу двох офіційних сайтів для загального доступу до звітності емітентів.

Результатом співпраці фахівців Проекту МФК та НБУ стало прийняття НБУ у березні 2007 р. «Методичних рекомендацій щодо вдосконалення корпоративного управління в банках України».

Про підвищення рівня прозорості корпоративних відносин в банках свідчить і той факт, що у 2007 р. вперше НБУ оприлюднив інформацію про власників істотної участі в банках України.

Підсумовуючи результати розвитку корпоративних відносин в банківському секторі України за період 2000–2008 рр. можна зробити наступні узагальнення.

В банківському секторі під час другого етапу розширилося коло учасників корпоративних від-

носин за рахунок: появи нових власників іноземних банківських установ, збільшення числа вкладників та позичальників банківських установ.

Різні групи інвесторів переслідували різні інтереси. Так, багато вітчизняних банків входили до складу промислово-фінансових груп, пов'язаних між собою відносинами власності: АПБ «Україна», Укрсоцбанк, Український кредитний банк, «Аркада», Приватбанк, Правексбанк, «Гарант» та ін. У зв'язку з цим на діяльність банків, стратегії розвитку та пріоритети цих груп, банки з іноземним капіталом були в першу чергу зацікавлені в пошуку високоприбуткових напрямків розміщення інвестицій, їх поведінка залежала від стратегії розвитку материнської структури та країни походження.

Міноритарні акціонери інтересу до купівлі банківських акцій не мали. Незважаючи на те, що банківський сектор був лідером торгів на ринку цінних паперів, частка акцій банків, що оберталася на організованому РЦП рідко перевищувала 5%. Цей фактор у поєднанні з високою концентрацією власності та відсутністю дивідендних виплат не створював стимули для купівлі акцій банків міноритарними акціонерами.

Поява другої групи інвесторів – вкладників банків була обумовлена динамічним розвитком банківської системи. Водночас зростання довіри населення до банків відбувалося внаслідок позитивних зовнішніх чинників, а не належного регулювання корпоративних відносин в банках, спрямованого на зниження інформаційної асиметрії та належного управління ризиками. Це заклало високий ризик залежності надходжень капіталу виключно від зовнішніх обставин і, відповідно, ризик відтоку депозитів в ситуації зниження стійкості банківської системи.

За період 2000–2008 рр. НБУ та НКЦПФР було вдосконалено регулятивну базу, орієнтовану на підвищення рівня прозорості банків, вдосконалення роботи наглядових рад банків, посилення нагляду та контролю за системними ризиками, що формально відповідала кращій практиці, однак була недостатньо розвинута щодо попередження та вирішення конфліктів у випадку появи проблемних банків у період кризи.

Зазначимо, що основна увага НБУ спрямовувалася на регулювання системних ризиків та нагляд за банками, тоді як питання формування корпоративних відносин, оцінка впливу контролюючих власників, належний контроль за придбанням банків не здійснювався.

У більшості випадків реакцією банків на зміни в регулюванні корпоративних відносин ставало внесення змін у внутрішні положення щодо регулювання корпоративних відносин та формальне дотримання встановлених світовою практикою стандартів корпоративного управління. Такий підхід часто розглядався банками як фактор підвищення ціни банку при продажі.

Негативні наслідки формального регулювання корпоративних відносин в банківському секторі проявилися під час наступних кризових років.

Третій етап формування корпоративних відносин в банківському секторі України – етап кризи банківського сектору, що супроводжується масовими корпоративними конфліктами розпочався у жовтні 2008 р. після світової кризи, ускладнився у 2014 р. унаслідок загострення політичної ситуації і триває сьогодні.

До основних змін в корпоративних відносинах на даному етапі належать: зміна організаційно

правової форми банків відповідно до прийнятого у 2009 р. Закону «Про акціонерні товариства» до статусу публічних акціонерних товариств; зменшення кількості банківських установ, внаслідок банкрутств; зміна структури власників банків, через відтік іноземного капіталу і збільшення частки держави в статутних фондах банків; початок гучних масштабних корпоративних конфліктів в банківському секторі; посилення ролі регуляторів та їх впливу на корпоративні відносини.

Зовнішнім фактором початку кризи 2008 р. стала світова фінансова криза, серед основних причин якої були недоліки управління ризиками та пруденційного регулювання під час упровадження продуктів сек'юритизації.

Ситуація ускладнилася внутрішніми проблемами України та банківської системи, які полягали в тому, що політична нестабільність, яка супроводжувалась частими змінами уряду, зростанням зовнішнього боргу, політичним заангажуванням центрального банку привела до розкручування інфляції і падіння курсу національної валюти [8].

Внутрішнім чинником кризи, пов'язаної з втратою довіри вкладників ряд фахівців називають поширення інформації про корпоративний конфлікт міноритарних акціонерів з керівництвом Промінвестбанку, яка спричинило появу невпевненості серед вкладників банку та спровокувало кризу довіри до банківської системи України загалом. Як наслідок конфлікту, всього за кілька днів вкладники вилучили понад 3 млрд грн [9].

Негативні тенденції спостерігалися по всіх напрямках банківської діяльності. Якщо у 2005–2008 рр. зростання кредитів становило 60–80% на рік, а 2009 р. відбулося падіння на 6%, і це падіння тривало до середини 2010 р. Так само прибуток банків у ці роки зріс від 2 до 7 млрд грн, а потім упав до збитків 38,45 млрд грн у 2009 р., 13,03 млрд грн – у 2010-му та 7,71 млрд грн – у 2011 р. [10].

Частково негативні тенденції було врегульовано діями центрального банку до яких належать: часткове обмеження активних операцій банків, заборона на дострокове розірвання договорів про депозити; надання тимчасовому адміністратору додаткових повноважень; запровадження режиму контролю, через призначення куратора банку; встановлення вимоги власникам 56 банків збільшити акціонерний капітал, 61 банку – розмір регулятивного капіталу [11].

Завдяки політиці НБУ в умовах економічної рецесії банківська система України у 2013 р. зберегла частково стабільність та стала прибутковою (2012 р. банки закінчили з прибутком 4 899 млн грн). Разом з цим діяльність центрального банку в більшій мірі була орієнтована на пом'якшення наслідків ніж на вирішення внутрішніх проблем банківського сектору, які спровокували ряд масштабних корпоративних конфліктів та продовжували накопичувати ризики корпоративного управління.

Однак тектонічний злам, який відбувся в українському суспільстві наприкінці 2013 – на початку 2014 рр. та ускладнення політичної ситуації спричинили поглиблення кризових явищ в банківському секторі. Незважаючи, на те, що

фінансовий сектор до 2013 р. входив трійку галузей, які демонстрували позитивні тенденції розвитку, падіння відбулося внаслідок загострення політичної ситуації та накопичення девальваційних чинників [12].

По суті, банківська система України станом на початок 2016 р. перебуває на межі банкрутства.

Так, станом на 1 січня 2016 р., за даними Фонду гарантування вкладів фізичних осіб, у ФГВФО налічувалося 97 банків [13].

Разом з цим емпіричні дані свідчать, що зменшення кількості неефективних банків не позначається позитивними тенденціями на загальних показниках ефективності банківського сектору.

Дослідження показують зменшення обсягів кредитування та зростанням частки проблемної заборгованості в кредитах (за період 2009–2015 рр. показник зріс у 10 разів), втрату під час кризи близько третини депозитів фізичних осіб [3].

Зазначені тенденції знайшли відображення в суттєвому погіршенні таких показників ефективності функціонування банківської системи як: загальний негативний результат діяльності (збиток банків склав 56 251 млн грн – у 2015 р. та 52 966 млн грн – у 2014 р.); негативна рентабельність активів (5,55% – у 2015 р. та 4,07% – у 2014 р.); негативна рентабельність капіталу (51,34% – у 2015 р. та 30,46% – у 2014 р.) [3].

Ситуація ускладнюється тим, що період кризи фактично став показовим в проблемах вітчизняної моделі корпоративних відносин у банках, що назріли, та не врегульованих конфліктів інтересів учасників корпоративних відносин.

Наслідком нерегульованості конфліктів інтересів в банках є поява різних їх моделей розвитку корпоративних конфліктів, таких як: дрібні конфлікти між банками та клієнтами внаслідок неповернених кредитів та відтоку депозитів; конфлікти через зловживання керівництва банків; конфлікти між банками та НБУ, які через: фінансові махінації банків пов'язані із легалізацією коштів отриманих злочинним шляхом, невиконання нормативів та порушення банківського законодавства, незгодою банків з рішенням НБУ; конфлікти між банками та ФГВФО внаслідок використання банками ресурсів Фонду для збагачення; конфлікти між вкладниками і ФГВФО, що виникають при поверненнях вкладів тощо.

Висновки. По суті, депресивні тенденції в банківському секторі висвітлили всі загострені конфлікти інтересів та проблеми регулювання корпоративних відносин в банках України, які спричинили появу різних форм корпоративних конфліктів.

До проблем регулювання корпоративних відносин, які потребують першочергового вирішення, на нашу думку, слід віднести: високий ризик зловживань власників істотних часток банків з огляду на відсутність обмежень на монополію прийняття рішень власником; низький рівень контролю власників та наглядових рад за управлінням ризиками в умовах нарощування кредитування та залежності від зовнішніх запозичень, що призвело до наявності значних строкових та валютних дисбалансів у банківському секторі; недостатня увага регуляторів ризикам корпоративного управління в банках.

Список літератури:

1. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://rada.gov.ua>
2. Д'яконова І. Адаптивність банківської системи та її прояв у динаміці економічного розвитку України / І. Д'яконова,

- Є. Мордань [Електронний ресурс] – Режим доступу : http://irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?C21CO M=2&I21DBN=UJRN&P21DBN=UJRN&IMAGE_FILE_DOWNLOAD=1&Image_file_name=PDF/VSU_ekon_2011_4_18.pdf
3. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://bank.gov.ua>
  4. Кириченко О. Банківська система України: виміри системної кризи / О. Кириченко [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://soskin.info/ea/2009/9-10/20093.html>
  5. Лепинська І. Еволюція банківського регулювання та нагляду в Україні / І. Лепинська [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://lib.uabs.edu.ua/library/Visnik/Numbers/1_26_2009/26.3.11.pdf
  6. Економіка та діяльність банківської системи у 1998–2002 рр. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://aub.org.ua/index.php?option=com_arhive_docs&ct=159&txt_id=823&Itemid=111
  7. Звітність емітентів в Україні [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://smida.gov.ua>
  8. Топольницька А. Фінансово-економічна криза 2008–2009 рр. в Україні / А. Топольницька, В. Савка, Д. Гресько [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://nauka.kushnir.mk.ua/?p=22286>
  9. Інтернет-холдинг Олега Соскіна [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://soskin.info/ea/2009/9-10/20093.html>
  10. Асоціація банків України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://aub.org.ua/index.php?option=com_content&task=view&id=4831&menu=118&Itemid=68
  11. Колобов Ю. Основні тенденції розвитку банківської системи України / Ю. Колобов [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <file:///C:/Users/admin/Downloads/28991-53707-1-PB.pdf>
  12. Національний інститут стратегічних досліджень при Президенті України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://niss.gov.ua>
  13. Фонду гарантування вкладів фізичних осіб України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://fg.gov.ua>

Денис О. Б.

Львівський учебно-научний інститут банківського дела
Університета банківського дела

ЭВОЛЮЦИЯ РАЗВИТИЯ КОНФЛИКТОВ ИНТЕРЕСОВ УЧАСТНИКОВ КОРПОРАТИВНЫХ ОТНОШЕНИЙ В БАНКАХ УКРАИНЫ

Резюме

Исследована эволюция развития корпоративных отношений в банковских учреждениях Украины. Выделены этапы формирования корпоративных отношений и роль ключевых участников корпоративных отношений. Определены влияние кризиса на развитие конфликтов интересов в банках.

Ключевые слова: банк, корпоративные отношения, корпоративный конфликт, банковский кризис, регуляторная политика.

Denis O. B.

Lviv Educational and Scientific Institute of Banking
of University of Banking

THE EVOLUTION OF CONFLICTS OF INTEREST OF PARTISIPATIONS OF CORPORATE RELATIONS IN BANKS OF UKRAINE

Summary

The evolution of corporate relations in banks of Ukraine is investigated. The stages of corporate relations and the role of key participants of corporate relations are allocated. The impact of the crisis on development of conflicts of interest in banks is outlined.

Key words: bank, corporate relations, corporate conflict, the banking crisis, regulatory policy.

УДК 336.76

Деркач Ю. Б.

Одеський національний економічний університет

ФОРМУВАННЯ МОДЕЛІ ОЦІНКИ ЕФЕКТИВНОСТІ РЕГУЛЮВАННЯ ДІЯЛЬНОСТІ БАНКІВ НА ВАЛЮТНОМУ РИНКУ

У статті обґрунтована необхідність розвитку методів оцінки ефективності процесів регулювання діяльності банків на валютному ринку. Запропоновано методику розрахунку зведеного збалансованого індексу комплексного застосування методів оцінки ризику, використання якого сприятиме недопущенню банками прийняття його надмірного рівня. Доведено, що на основі запропонованого алгоритму здійснюється узгодження цілей діяльності банку на валютному ринку в розрізі ризику та прибутковості.

Ключові слова: банки, валютний ринок, регулювання, ефективність, оцінка, лімітування.

Постановка проблеми. Інтенсифікація макро-економічних дисбалансів та шокових явищ у фінансовому секторі України здійснюють постійний тиск на діяльність банків другого рівня, що

стимулює пошук шляхів удосконалення внутрішніх систем управління в контексті розробки адаптаційних механізмів для забезпечення стабільної ефективної роботи. В умовах волатильності курсу